

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

Пријемни испит

за филолошке гимназије и одељења

ТЕСТ ИЗ МАЂАРСКОГ ЈЕЗИКА

2016/17.

FELVÉTELI TESZT

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOMBÓL

2016/17.

KOSZTOLÁNYI DEZSŐ TEHETSÉGGONDOZÓ GIMNÁZIUM

SZABADKA

A tanuló kódja:

Felvételi vizsgafeladatok

magyar nyelvből és irodalomból

Az elérhető pontok száma: **120 pont**

A helyesírási hibák miatt levonható pontok száma: **4 pont**

Az elért pontok száma:	
-------------------------------	--

2016

1. A _____ a kisepikai prózaműfajok sorába tartozik. Terjedelme rövid. Cselekménye egyetlen meghatározott esemény köré fonódik. Kevés személyt szerepeltet, akiket néhány jellegzetes vonással jellemez. Szerkezete zárt, cselekményvezetése egyenes vonalú, kitérők és epizódok nélkül.

Nevezd meg két művet (szerző, cím), amely ebbe a műfajba tartozik!

4 pont

2. Válaszolj a kérdésekre!

A) Mi a versciklus?

3 pont

B) Melyek ezek közül a versciklusok? Karikázd be a megfelelő betűjelet!

a) Radnóti Miklós: *Himnusz a békéről*

b) Kosztolányi Dezső: *A szegény kisgyermek panaszai*

c) Petőfi Sándor: *János vitéz*

d) Arany János: *Családi kör*

e) Szabó Lőrinc: *Tücsökzene*

2 pont

3. Kösd össze a mű címét a szerzőjével, és írd a vonalra a mű műfaját!

Juhász Gyula	<i>Hét krajcár</i>	_____
Móricz Zsigmond	<i>Milyen volt...</i>	_____
Molnár Ferenc	<i>Egri csillagok</i>	_____
Arany János	<i>A Pál utcai fiúk</i>	_____
Gárdonyi Géza	<i>Toldi</i>	_____

10 pont

4. Kösd össze a mű címét, szerzőjét és helyszínét!

Ábel a rengetegben	Arany János	Buda
János vitéz	Fekete István	erdélyi Havasok
Tüskevár	Tamási Áron	Franciaország
Légy jó mindhalálig!	Móricz Zsigmond	Debrecen
Toldi	Petőfi Sándor	Kis-Balaton

10 pont

5. Olvasd el az alábbi verset, majd oldd meg a következő feladatokat!

- a) Melyik népballadával folytat párbeszédet a vers?
- b) Értelmezd az aláhúzott részt!
- c) Ki lehet a vers beszélője ?
- d) Miért *Szép gyöngén* a vers címe?
- e) Sorold fel a nábballada legalább 3 jellemzőjét!

Molnár Krisztina Rita: *Szép gyöngén*

Szemöldököd ívét, márványfogad, térded,
Kőmíves Kelemen szerettelek téged.
Szerettem, szerettem két erős karodat,
finom ujjpercedet, csillag homlokodat.
Szerettem jövősed, szerettem látásod,
vártam ölelésed, nem hittem bántásod.
Büszke volt a szívem, szép fiaink apja,
fiakat csak az kap, kinek Isten adja.
Kelemen kőmíves, mégis elárultál,

erős kövek közé mégis bezárattál
erős kövek közé vagyok bezárva itt,
el nem is szökhetem, szörnyű eskü szorít.
Szörnyű esküt tettél, szörnyű esküt tettem,
magos Déva vára habarcsává lettem.
Mésszel kevert vérem odaadtam a várnak,
szép asszonyéletem vetve a halálnak.

Szép asszonyéletem, búcsút vettem tőled,
fejemről leoldom karmazsin kendőmet.
Leoldom, szép gyöngén a szélbe eresztem,
repüljön, szabad már, okozta volt veszttem.
Édes kőművesem, legyél te is szabad,
nem érhet el engem többé hímes szavad,
sírva árultál el egyvékányi kincsen,
mikor útra kelnél, nincs ki búcsút intsen.

Kőműves Kelemen, áldjon meg az Isten.

10 pont

6. Olvasd el a két szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

a) Adj egy közös címet a két írásnak! Kreatív választ várunk!

b) Kik a küklopszok?

Háy János

Az Atya (részlet)

Ki vagyok én -
kérdeztem az apám,
ott feküdt a sezlónon,
erősen markolta a hasát,
este hat és már,
teleitta magát.
Ki vagyok - kérdem,
mégiscsak ő az apám -,
hogyan lettem,
hogyan születik egy isten.

A sezlón mellett álltam,
csak mi voltunk
a konyhában ketten,
a gázon lábas,
a kenyér kibontva
a szekrényen,
így él az isten,
ha már mindennel készen,
földdel, bolygókkal, velem,
s a mindenséggel.

Miből lettem – újra kérdem,
s ő előre dőlt
fölé a kőnek,
alá az égnek.
Valamit morgott: az anyád,
aztán torokból spriccelve hányt,
sárgára festette
a lavór falát.
Hegyek nőttek fönt,
s alul habos tenger,
a víznyelvek között
fuldokolt néhány ember.

(...)

„Kezdetben csak a Khaosz létezett, a tátongó üresség, belőle vált ki Erebosz, az alvilági Sötétség, és Nüx, a fekete Éjszaka. Aztán megszületett Gaia, a széles mellű Föld, a világmindenség megingathatatlan alapja, s önmagából hívta létre Uranoszt, az Eget. Akkor már megjelent minden élet ősforrása, a Szerelem a világban, az Ég a Föld után kívánczolt, s Gaia világra hozta a százkezű Hekatonkheireket, az egyszemű küklópszokat és a titánokat.”

(Részlet Trencsényi -Waldapfel Imre: *Görög regék* c. könyvéből)

6 pont

7. Válassz ki a következő személyek közül kettőt, és sorold fel 3-3 tulajdonságukat!

4 pont

Jumurdzsák, Tom Sawyer, a kis herceg, Dobó István, Robinson Crusoe, Nemecek Ernő

8. Az alábbiakban Celler Kiss Tamás egyik versét közöljük. Olvasd el figyelmesen, majd válaszolj a kérdésekre!

Hazugság

Amikor először hazudtam apának,

azt mondta, ilyet többet ne csináljak,
mert pofon vág.

Aztán másodszor is hazudtam neki,
de nem vágott pofon.

Ekkor kaptam apát először azon,
hogyan hazudott.

a) Mire épül a vers csattanója? 2 pont

b) Hazudott-e szerinted valójában az apa? Véleményed indokold! 2 pont

c) Említs meg egy hazudós vagy csaló hőst olvasmányaidból! 3 pont

9. Sorolj fel három publicisztikai műfajt! 3 pont

10. Ki az a magyar író (márciusban hunyt el), akinek a halálára az alábbi nekrológ íródott? Írd a vonal(ak)ra az író vezeték- és utónevét!

1 pont

_____ halálára

(...)

Egy totalitárius rendszerben, szegényen, ismeretlenül, társadalmi ambíciók nélkül, a margón kezdett életművébe. Abba a munkába, hogy megírja a megírhatatlant, elmondja az elmondhatatlant. A kezdetben visszhangtalan *Sorstalanság* sikere ezt a szegénységhez és partra vetettséghez szokott, már nem egészen fiatal embert hirtelen reflektorfénybe állította. (...)

_____ nem „egykönyves” szerző akkor sem, ha a *Sorstalanság* tökéletessége megismételhetetlen. Én nemcsak a *Kaddist* tartom jelentősnek, mint sokan mások, de úgy vélem, az '56-os forradalomról sem írt senki találóbbat, mint *Az angol lobogó*. Tökéletesen visszaadja annak az október 23-i tüntetésnek a hangulatát, atmoszféráját, a „lelkét”, amelyen ott voltam. Újra érzem, könnyekig – mert szemben a *Sorstalansággal*, itt lehet meghatódni, nosztalgiázni.

Csak most veszem észre: úgy írok _____ről, mintha születésnapja volna. Vigyázok arra, hogy ne csóválja a fejét, ne morogjon rám, ahogy szokott, amikor a szavaimat olvassa. Hogy ne mondja holnap, már megint nagyon félreértettem. Csak néha jut eszembe, hogy már nem lesz holnap, mert eljött a „végső kocsma” ideje.

Hiányozni fog, már most is hiányzik – azoknak, akik ezt ma érzik és tudják, de azoknak is, akik ma még nem érzik és nem tudják.

(Részlet Heller Ágnes nekrológiájából, 2016)

11. Karikázd be azoknak a szavaknak a betűjelét, amelyek megfelelnek a

SZÓTŐ + KÉPZŐ + KÉPZŐ + JEL + RAG képletnek!

Jelöld a szóelemek határát a szokásos módon, számozással! 6 pont

- a) gereblyéztünk
- b) hiszékenységedet
- c) házasságokban
- d) vásárolhatnád
- e) igazságokat

12. A fenti szavak közül melyikben találunk példát hasonulásra?

Karikázd be a szó betűjelét, majd jelöld aláhúzással, és írd a szó mellé a benne érvényesülő hasonulás pontos fajtáját! 6 pont

(SÚGÓ: pl.írásban jelölt teljes hasonulás, zöngésségi részleges hasonulás stb.)

- a) gereblyéztünk
- b) hiszékenységedet.
- c) házasságokkal

d) vásárolhatnád

e) igazságokat

13. A) Karikázd be azoknak az idézeteknek a betűjelét, amelyekben van igenév!

Húzd alá, majd írd a sor mellé az igenév típusát (főnévi, melléknévi vagy határozói igenév)! **6pont**

- a) „De egy se bírta mondani, / Hogy: Éljen Eduárd.”
- b) „Levágva népünk ezrei / Halomba, mint kereszt...”
- c) „S int a király. S elérte még / A máglyára menőt.”
- d) „Neved ki diccsel ejtené, / Nem él oly velszi bárd.”
- e) „Montgomeryben így esett / A híres lakoma.”

B) Kinek melyik művéből származnak az idézett sorok?

2 pont

.....

14. Olvasd el az alábbi mondatokat, majd válaszolj a kérdésekre!

9 pont

Mikor én kisdíák voltam, minden tanárom szeretett. Baksay tanár úr azt mondta, költő lesz belőlem, mert szép nagy fejem van, és abban sok ész elfér. (Móra Ferenc)

a) az első mondatban:

- Határozd meg a tagmondatok közötti viszonyt!
- Írd ki a mellékmondatból az állítmányt!

b) a második mondat:

- Hány tagmondatból áll?
- Sorold fel, milyen a tagmondatok közötti viszony! (Pontosan határozd meg, így: pl. módhatározói alárendelő, ellentétes mellérendelő...)

.....
.....

15. Mit jelent az „Elcsavarta a fejét” kifejezés? Húzd alá a pontos választ! 2 pont

- a) Elcsábította, meghódította.
- b) Összezavarta, elbizonytalanította.
- c) Rossz útra tért.

d) Úgy tett, mintha nem vett volna észre valamit.

16. Az alábbi szavak szinonimáit írd a szó mellé!

4 pont

örökíró

autó

irka

patika

17. Alkoss értelmes szavakat az alábbi három betűből!

3 pont

R T K

SZABÁLYOK:

– A mássalhangzók sorrendjét nem lehet megváltoztatni, és egy adott szóban mindhármát föl kell használni.

– További mássalhangzókat nem lehet beiktatni.

– A magánhangzók közül viszont bárhová (a mássalhangzók elé, közé, mögé) bármennyi elhelyezhető.

– A cél az, hogy minél több (minimum 5, de inkább kétszer annyi) értelmes szót, szóalakot hozz létre! (4-nél kevesebb szóért nem jár pont!)

.....
.....
.....

18. a) Melyik a hibátlanul írt igesor? Karikázd be a betűjelét!

3 pont

- a) játsszunk, fogyjon, kezd, hagyja, vonzza
- b) foggyon, toldd, higgye, tetszem, főjjön
- c) játszuk, kezd, lödd, hadja, áldja
- d) játszanak, halaszt, terísd, halgass, tetsszen

b) Hány (pont) hiányzik ebből a „számos” feladatból? Jelöld (jól láthatóan!) a pontokat, majd karikázd be a jobb oldali oszlopban a pontos válasz betűjelét!

3 pont

13-án, pénteken	
Kossuth utca 5 szám alatt	
az 5-től a 10 emeletig	a) 10
2015 szeptember 1 és 2016 június 4 között	b) 8
2016-ig	c) 7
a 20 században	d) 12

a február 16-i megbeszélésen	
------------------------------	--

19. Fogalmazd át az alábbi diáknyelvi szöveget oly módon, hogy minél választékosabb stílusú legyen! Szóhasználatod legyen kifinomult, emelkedett hangnemű! Használhatsz szóképeket, hasonlatokat, állandósult szókapcsolatokat, régimódi vagy akár idegen szavakat is. A mondatokat kibővítheted, átfogalmazhatod, a lényeg az, hogy ugyanaz maradjon a szöveg üzenete.

6 pont

Suli után elmentünk a haverokkal fagyizni. Arról dumáltunk, ki hova megy majálisozni. Vannak, akik sátorozni mennek, vagy bulizni valahova, legrosszabb esetben családi kirándulásra. A legnagyobb kockák persze nem mennek sehová, otthon maradnak gépezni. Engem azzal szívtak, hogy még majáliskor is stréberkedni fogok itt, a felkészítőn. Biztos jobb lenne lazulni valahol, de inkább most rádolgozok, hogy aztán ne kelljen paráznom a felvételi miatt.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

20. SHAKESPEARE 400

Szerte a világon idén emlékeznek az angol, és egyben a világirodalom legnagyobb drámaírójaként számon tartott William Shakespeare halálának 400. évfordulójára.

Olvasd el figyelmesen a róla szóló ismertetőt, és válaszolj a kérdésekre! 10 pont

Shakespeare életútja csupa rejtelem. Már azt is kétségbe vonták, hogy ő írta-e mindazt, amit írt. Bizonyosan csak azt tudhatjuk róla, amit anyakönyvi bejegyzések megörökítettek. A sok bizonytalanság ellenére ő a leghíresebb és legnagyobb drámaíró, az egész világirodalom egyik legnagyobb alakja. „*Shakespeare egymaga fele a teremtésnek.*” – írta róla Petőfi, a drámáiban ábrázolt világ kimeríthetetlen gazdagságára utalva.

Shakespeare 1564. április 23-án született a közép-angliai Stratford-upon-Avonban, jómódú iparos családban. 18 évesen megnősült, felesége 8 évvel volt idősebb nála, hamarosan gyermekük született. Megélhetési szándékkal sokféle mesterséget kipróbált, volt kereskedő és hajós is – de erről az időszakról semmi bizonyosat nem tudunk. Ami biztos: az 1590-es évek elején már Londonban élt, színházban dolgozott. Nagyon népszerű volt: darabjaira tódult a közönség, drámái iránt a társadalom minden rétege érdeklődött. Színtársulata 1603-ban megkapta I. Jakab királytól a Királyi Társulat kitüntető címet.

Akkoriban a színház meglehetősen különbözött a mai színházaktól. Kör alakú fedetlen (!) deszkaépület volt, az előadásokat délután három órától sötétedésig tartották, a színészek pedig megállás nélkül játszottak. Mivel a próbákra nem nagyon volt idő, viszont egy színész több szerepet is játszott, a legjobban fizető állás a sűgőé volt. A női szerepeket fiatal fiúk játszották. Nem volt függöny és díszlet sem. A színpad embermagasságú deszkaemelvény volt, hátsó részében egy öltözőfülke, melynek balkonszerű teteje volt, itt játszódik pl. a Rómeó és Júlia híres erkélyjelenete – de ez védte az esőtől a színészek drága jelmezeit is. A közönség megázhatott...

Shakespeare darabjait ezekhez a körülményekhez alkalmazkodva írta, sőt, folyton át is alakította őket, vagyis a művek különféle másolatokban maradtak fenn. Ezért sem lehet megállapítani, hogy pontosan hány művet is írt. Nem adta ki a műveit, mivel nem az utókornak, hanem saját színháza közönségének írta őket.

(forrás: <http://hirmagazin.sulinet.hu/hu/pedagogia/shakespeare-szinhaza> – 270 szó)

a) Mit jelent az, hogy *Megélhetési szándékkal sokféle mesterséget kipróbált?*

.....

.....

b) Ki volt az uralkodó Angliában, amikor Shakespeare a legnagyobb sikereit elérte?

.....

c) Nevezd meg a Shakespeare-korabeli színházi előadás 3 fontos jellemzőjét!

.....

.....

.....

d) Miért mondjuk, hogy Shakespeare életútja, sőt munkássága is csupa rejtelem? Saját szavaiddal válaszolj!

.....

.....

e) Milyenek voltak a színházépületek Shakespeare korában? Legalább 2 jellemzőt nevez meg!

.....

.....

f) Melyik században élt és alkotott Shakespeare?

.....